

Helse- og omsorgsdepartementet

Vår saksbehandler: Marit Gjerdalen
Vår ref.: 438776 (2014_00405)

Vår dato: 17.06.2014
Deres ref.:
Medlemsnr.:

Høringssvar: Endring av aldersgrensen for bortfall av helsepersonells autorisasjon m.v. fra 75 - 80 år - høring

Norsk Sykepleierforbund (NSF) har mottatt høringsnotat utsendt 26.05.14 som foreslår at aldersgrensen i helsepersonelloven endres fra 75 til 80 år. Høringsfrist er 01.10.14.

Høringsnotatet er begrunnet ut fra ønske om at flere eldre kan fortsette lengre i arbeidslivet. Det hevdes at dagens lisensordning hvor helsepersonell som ønsker å arbeide ut over 75 år fungerer som en betydelig terskel for eldre helsepersonell som ønsker å drive pasientrettet arbeid.

Allmennhetens tillit til helsepersonell er en avgjørende forutsetning i helsevesenet. Autorisasjon- og lisensordningen fungerer som en garanti for at helsepersonell har den nødvendige kompetanse og egnethet til å inneha sitt yrke. Dette må etter NSF's syn ikke minst gjelde når helsepersonell etter 75 år fortsatt ønsker å drive pasientrettet arbeid.

NSF erfarer ikke noe sterkt ønske fra medlemmene om å heve grensen for autorisasjon fra 75 til 80 år. De senere år har vi fått en håndfull henvendelser der medlemmer ønsker autorisasjon ut over 75 år. Ordningen med å søke lisens for å beholde autorisasjonen ut over 75 år erfares å være tilfredsstillende. Høringsnotatet bekrefter også at få sykepleiere søker om lisens etter fylte 75, selv om antallet har vært økende fra 2 søknader i 2010 til 13 i 2013. Vi har heller ikke inntrykk av at terskelen for å søke lisens er høy, dvs de som søker får innvilget søknaden.

I den grad noen har uttrykt at byrden ved å søke lisens er stor, har det vært anført at kostnadene ved å søke lisens er en økonomisk terskel. Behandlingsgebyret er på kr 1560,- i tillegg kommer kostnaden ved legeundersøkelse. NSF oppfordrer sykepleiere til å søke om å få dekket denne kostnaden hos de arbeidsgivere som etterspør deres arbeidskraft, men vi vet ikke om dette imøtekommes. NSF foreslår derfor at kostnaden ved å søke lisens etter 75 år bortfaller. Dette vil bety mye for den enkelte, mens det for samfunnet ikke representerer et inntektstap av noen betydning. Dette kan også oppleves motiverende til ytterligere arbeidsinnsats for eldre helsepersonell og signalisere at deres arbeidskraft er ønsket. I tillegg er det et tiltak som sparer administrative ressurser ved innkreving av pengene.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Et stadig mer komplekst helsevesen innebærer at kravene til årvåkenhet, nøyaktighet samt evnen til å ta raske og komplekse vurderinger er stor. Kravene til kvalitet og pasientsikkerhet er skjerpet. Mange beslutninger kan ha konsekvenser for pasienters liv og død. I en interesseavveining mellom pasienters krav på kompetent og forsvarlig bistand sett opp mot helsepersonells byrde ved å måtte søke lisens, mener vi pasientens interesse må gå foran. Det er etter NSF's syn ikke uforholdsmessig å måtte søke om lisens etter 75 år. Myndighetene kan ikke stole på at det enkelte helsepersonell selv er i stand til i alle tilfelle å vurdere sin egen evne og kompetanse når man kommer opp i høy alder, selv om et slikt forsvarlighetskrav følger av lov om helsepersonell § 4. Dette står ikke i motstrid til at eldre helsepersonell med sin erfaring og kunnskap også utgjør en stor ressurs.

NSF mener at aldersgrensen i helsepersonelloven primært må utledes av helsetjenestens behov. I høringsnotatet er det bla. vist til legers behov for å skrive ut resepter mv. til familiemedlemmer som en av flere grunner for å utvide aldersgrensen fra 75 til 80 år. I Danmark kan leger fortsette å foreskrive medisiner til seg selv og nærmeste pårørende etter 75 år, selv om autorisasjonen - som i Norge - bortfaller ved 75. Dette kan etter NSF's syn være et alternativ også i Norge fremfor å heve aldersgrensen for alt helsepersonell til 80 år.

Det er et faktum at en generell alderssvekkelse og aldersbetingede sykdommer tross alt med større sannsynlighet inntreffer etter 75 år. Risikoen for at en viss andel helsepersonell i dette aldersspennet pga. sykdom eller alderssvekkelse ikke bør inneha autorisasjon, er stor. Høringsnotatet burde etter NSF's syn inneholdt en faktabeskrivelse om hva man vet om inntreden av aldersbetingede sykdommer og alderssvekkelse generelt.

Etter 75 år må alle førerkortinnehavere i Norge bevise at de fortsatt er kompetent til å kjøre bil. Dette må gjøres gjennom helseattest. Kravet var tidligere 70 år men ble hevet til 75 i 2013. Kravet om helseattest er begrunnet i bla. krav til syn, reaksjonsevne og hukommelse. Eldre førere er involvert i trafikkulykker i større grad enn 40 åringer viser analyser fra Vegvesenet. Et avisoppslag indikerer at førere over 70 år var involvert i hver 5. dødsulykke i Norge i fjor. <http://m.db.no/2014/07/13/nyheter/trafikkulykker/samferdsel/innenriks/forerkort/34323174/?www>
=1

Det er ikke sannsynlig at kravene til å inneha førerkort er mindre enn de helsemessige krav som må stilles til helsepersonell. Dette tilsier at aldersgrensen for helsepersonell ikke bør heves. Det vises i denne sammenheng også til aldersgrenser i luftfarten på 65 år, en aldersgrense som er satt av sikkerhetsmessige grunner.

Driftstilskuddsordninger i helsevesenet, for eksempel for fysioterapeuter, psykologer og fastleger har i flg. Høringsnotatet i hovedsak 70 års aldersgrense, med mulighet for avtale opp til 75 år. I tillegg til å sikre at eldre helsepersonell ikke utgjør en risiko, innebærer også disse aldersgrenser et sysselsettingsregulerende tiltak som sikrer yngre nyutdannet arbeidskraft på disse områdene, en vei inn i yrkeslivet. NSF mener slike aldersgrenser er i samfunnets interesse og ikke urimelige overfor de som må frasi seg driftstilskuddene etter 70 år.

NSF ser spørsmålet om aldersgrenser for autorisasjon i sammenheng med aldersgrensene som gjelder i arbeidslivet, bla. særaldersgrenser for sykepleiere. Underordnede sykepleiere har aldersgrense 65 år. Begrunnelsen for særaldersgrensen for sykepleiere er knyttet til fysiske og psykiske belastninger i yrket slik at de normalt ikke makter å skjøtte arbeidet forsvarlig til fylte 70

år. Særaldersgrensene er i all hovedsak forbeholdt sykepleiere i ordinært turnusarbeid eller regelmessig fysisk kontakt med pasienter/klienter.

Forventet pensjoneringsalder for sykepleiere har ikke økt de senere år, tvert imot. FAFO rapport 2014:35 viser at forventet pensjoneringsalder for sykepleiere i kommunal sektor har falt fra 60,8 til 59,6 i tiårsperioden fra 2002 til 2012, dvs. en nedgang på 1,2 år. Dette tilsier at behovet for fratreten fortsatt er betydelig større enn muligheten og ønsket om å arbeide lengre. Det vil etter vårt syn være uheldig med en utvidelse i aldersgrensen for autorisasjon, når helsemessige grunner tilsier en langt tidligere fratreten. Ifølge FAFO-notat 2013:05 «Kunnskap om og holdninger til pensjonsreformen» 2013 oppgir de fleste som har særaldersgrense helseproblemer og fysisk belastende arbeid som årsak til at de går av med pensjon. NSF ønsker av denne grunn heller ikke større avstand mellom særaldersgrensen i sykepleierpensjonsloven og aldersgrensen for helsepersonell enn det som gjelder i dag.

NSF mener det bør vektlegges at forrige gang dagens aldersgrenser i helsepersonelloven ble vurdert erstattet med aktivitets-/kvalifiseringstiltak for å sikre pasientsikkerhet, gikk både Statens Helsetilsyn og Helsepersonellnemnda i mot forslaget om å oppheve aldersgrensen på 75 år jfr. høringsnotatet side 4.

NSF ser positivt på at eldre sykepleiere med god helse og fortsatt evner og lyst til å arbeide, gjør dette, enten de velger å utsette pensjoneringsalderen eller pensjonerer seg og arbeider ekstravakter etter behov. At noen er i stand til dette også etter 75 år er prisverdig og de utgjør en ressurs i helsevesenet. Det er imidlertid svært få som er i denne situasjon sammenliknet med det store antall som pensjonerer seg og ikke lenger ser seg i stand til å arbeide. Vi mener det ikke er en uforholdsmessig byrde for disse å måtte fremskaffe legeerklæring og søke om lisens dersom de ønsker å jobbe ut over 75.

NSF går på denne bakgrunn i mot å utvide aldersgrensen for autorisasjon fra 75 til 80 år.

NSF har ingen merknader til overgangsordningen eller til at dagens lisensordning foreslås videreført for personer over 80 år.

Med vennlig hilsen

Eli Guntud By
Forbundsleder

Harald Jesnes
Forhandlingssjef

Kopi: